

Datum för justering: 2024-11-26
Datum för anslag: 2024-12-02

Anton Fendert (MP)
Anna Malm Kelfve (M)

§ 267

Yttrande över motion av Daniel Adborn (L) och Jesper Svensson (L) om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken

TN 2024-0924

Sammanfattning

Ärendet avser beslut om yttrande över motion från Daniel Adborn (L) och Jesper Svensson (L) om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken TN 2024-0924.

Beslutsunderlag

1. Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt motion från Daniel Adborn (L) och Jesper Svensson (L) om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken, TN 2024-0924.

Yrkanden

1. Ordförande Anton Fendert (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.
2. Daniel Adborn (L) yrkar bifall till eget förslag till beslut (bilaga 13).

Beslutsgång

Ordförande Anton Fendert (MP) ställer proposition på yrkandena och finner att trafiknämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslut

Trafiknämnden beslutar följande.

1. Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionstyrelsens förvaltning.

Reservation

Daniel Adborn (L) reserverar sig mot beslutet.

Skickas till

Regionledningskontoret.

Vid Protokollet
Viktoria Lundström

Yttrande över motion 2024:37 av Daniel Adborn (L) och Jesper Svensson (L) om motion om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken

Den ökande narkotikadödligheten, särskilt från opioidöverdoser, är en akut samhällsutmaning som kräver omedelbara åtgärder och är följaktligen bakgrunden till motionen.

Regeringen har redan vidtagit viktiga åtgärder för att minska narkotikadödligheten, men det är avgörande att alla nivåer i samhället arbetar aktivt för att uppnå verkliga resultat. Att tillgängliggöra Naloxon inom kollektivtrafiken, och andra offentliga miljöer där risken för överdoser är hög, är en viktig del i detta arbete.

I trafikförvaltningens yttrande över motionen hänvisas det till Hälso- och sjukvårdsförvaltningens yttrande, som vi anser är bristfälligt.

I sitt begränsade och kortfattade svar framhåller Hälso- och sjukvårdsförvaltningen juridiska begränsningar kring administreringen av Naloxon, men detta hindrar inte Region Stockholm från att agera proaktivt. Liberalerna anser därför att Region Stockholm bör inleda en dialog med regeringen för att undersöka möjligheten att starta ett pilotprojekt där stationsvärdar, trygghetsvakter och ordningsvakter utrustas med Naloxon.

Vidare anser Liberalerna att Region Stockholm, genom aktiv omvärldsbevakning, kan dra lärdom av andra städers skademinimerande insatser och därigenom bygga en kunskapsbas som kan spridas nationellt. Narkotikadödligheten är ett problem som berör hela landet, och Region Stockholm har här möjligheten att ännu en gång gå i bräschen för skademinimerande insatser för personer med beroendeproblematik.

Det finns heller inga hinder för att identifiera lämpliga platser inom regionens lokaler för strategisk placering av Naloxon samt för framtagandet av utbildningsmaterial. Förvaltningen har redan god kännedom om platser där missbruk förekommer, vilket möjliggör en sammanställning av områden i kollektivtrafiksystemet där insatser behövs. Genom framtagandet av utbildningsmaterial kan Region Stockholm även säkerställa att personalen är rustad att ingripa vid behov och därigenom bidra till en tryggare och säkrare miljö för alla.

Liberalerna föreslår trafiknämnden att besluta följande:

1. Trafiknämnden föreslår för regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att bifalla motionen.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-10-21

Ärende
TN 2024-0924

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handläggare
Erik Norling

Trafiknämnden
2024-11-26, punkt 13

erik.norling@regionstockholm.se

Förslag till yttrande över motion om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken TN 2024-0924

Ärendebeskrivning

Motion om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken TN 2024-0924. Naloxon är ett läkemedel som används för att neutralisera opioidöverdoser och rädda liv på den som har överdoserat. I mars 2024 beslutade Läkemedelsverket att Naloxon ska bli receptfritt och därmed tillgängligt för allmänheten.

Liberalerna föreslår regionfullmäktige besluta:

1. Att trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att utrusta stationsvärdar, ordningsvakter och trygghetsvakter med Naloxon.
2. Att trafiknämnden uppdras att följa och analysera utvecklingen i städer där Naloxon tillgängliggjorts i kollektivtrafiken, för att dra lärdomar som kan appliceras i Stockholms kollektivtrafik.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt motion om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken TN 2024-0924.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2024-10-21

Ärende
TN 2024-0924

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta följande.

- 1 Föreliggande förslag till yttrande godkänns och översänds till regionstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Motionen har remitterats till trafiknämnden samt hälso- och sjukvårdsnämnden och Trafikförvaltningen har vid handläggningen tagit del av det förslag till yttrande som tagits fram för behandling av psykiatriutskottet den 15 november (HSN 2024-0720). Detta yttrande är därför avgränsat till att beröra motionen utifrån ett kollektivtrafikperspektiv. Trafikförvaltningen noterar att Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i sitt förslag till yttrande gjort bedömningen att gällande lagrum förhindrar att Naloxon ges av exempelvis stationsvärdar, trygghetsvakter och ordningsvakter och att det därför inte är aktuellt att gå vidare med att utreda frågan vidare i nuläget. Vid en framtida lagändring kan vidare utredning av motionärens förslag göras.

Om vidare utredning av motionärernas förslag ska göras rekommenderar Trafikförvaltningen att utredningen även bör innefatta utbildningsmöjligheter av berörda personalgrupper kring användandet av Naloxon och hur man kan identifiera en opioidöverdos, hur Trafikförvaltningen ska hantera inköp och distribution av Naloxon samt kostnaderna förknippade med ett genomförande.

Skickas till

Regionledningskontoret

David Lagneholm
Förvaltningschef

Erik Norling
Trafikdirektör

Motion om tillgängliggörande av Naloxon i kollektivtrafiken

Sverige har under lång tid haft ett av de högsta narkotikarelaterade dödsfallen per capita i Europa. Trots en period av minskade dödsfall har den senaste statistiken visat att trenden nu har vänt. Enligt Folkhälsomyndighetens rapport "*Den svenska narkotikasituationen 2023*" registrerades 519 narkotikarelaterade dödsfall under 2022, vilket är en ökning med 69 fall jämfört med året innan. Oavsiktliga överdoser, där opioider är inblandade, utgör den vanligaste dödsorsaken. Denna utveckling är alarmerande och kräver omedelbara insatser.

Ett av de mest kraftfulla verktygen i kampen mot opioidöverdoser är läkemedlet Naloxon, som agerar som ett motgift genom att neutralisera opioidernas effekt och därmed rädda livet på den som har överdoserat. I mars 2024 beslutade Läkemedelsverket att Naloxon ska bli receptfritt, vilket innebär att det snart kommer att kunna köpas på svenska apotek. Detta är ett viktigt steg i regeringens arbete för att minska den opioidrelaterade dödligheten.

Samtidigt har narkotikautredningens slutbetänkande, *Vi kan bättre! Kunskapsbaserad narkotikapolitik med liv och hälsa i fokus* (SOU 2023:62), lyft fram ytterligare förslag som kan stärka arbetet mot opioidrelaterade dödsfall. I betänkandet rekommenderas att regeringen inför en särskild lag om hantering av läkemedel utanför hälso- och sjukvården. Detta skulle möjliggöra att fler yrkesgrupper, såsom poliser, väktare och ordningsvakter, får befogenhet att hantera och administrera Naloxon i akuta situationer. En sådan reform skulle spela en stor roll eftersom dessa yrkesgrupper rör sig i många olika offentliga miljöer och möter personer med missbruksproblematik dagligen.

I Region Stockholm, liksom på andra platser, sker försäljning och konsumtion av opioider ofta i nära anslutning till kollektivtrafiken. En del av dessa områden klassas av polisen som "öppna drogscener. Tunnelbane-, buss- och pendeltågsstationer fungerar som centrala knutpunkter för denna aktivitet, vilket skapar en otrygg miljö för både missbrukare och allmänheten. Att en stor del av opioidkonsumtionen sker på offentliga platser bekräftas även av statistik från sprututbytesverksamheten i Stockholm. Mellan 2018 och 2022 delade de ut 14 000 doser Naloxon, och av de 2 000 doser som användes vid akuta överdoser, administrerades 49 % på offentliga platser. Med anledning av detta bör Region Stockholm utreda förutsättningarna för att utrusta stationsvärdar, trygghetsvakter och ordningsvakter med Naloxon. Att utrusta personalen med läkemedlet skulle vara en åtgärd som bokstavligen räddar liv.

MOTION
2024-09-10

Utöver det arbete som görs i Sverige finns det internationella exempel som visar hur Naloxon framgångsrikt har integrerats i kollektivtrafiken. I USA har San Franciscos Bay Area Rapid Transit (BART) varit en föregångare i detta arbete. År 2019 började BART utrusta sin kollektivtrafikpersonal med Naloxon, tillsammans med utbildning i hur man ingriper vid en överdos. Under 2023 använde BART-personalen Naloxon minst 188 gånger, vilket tydligt visar behovet och värdet av att ha tillgång till läkemedlet i kollektivtrafiken.

Ett annat intressant initiativ är det pilotprojekt som inleddes i juli 2024 av Massachusetts Bay Transportation Authority (MBTA) i Boston. Där bär redan personal inom kollektivtrafiken Naloxon, men för att ytterligare öka tillgängligheten installerade MBTA Naloxon-skåp vid flera tunnelbanestationer. Dessa skåp är tillgängliga för allmänheten och utrustade med instruktioner om hur Naloxon ska administreras vid en överdos. Detta initiativ, som påminner om att placera ut hjärtstartare i offentliga miljöer, har potential att rädda många liv och kan fungera som en modell för hur liknande åtgärder kan implementeras i Stockholms kollektivtrafik.

Det är viktigt att betona att syftet med att tillgängliggöra Naloxon inom kollektivtrafiken inte är att uppmuntra eller underlätta missbruk, utan att erbjuda en livlina i akuta situationer. Vi vill inte att kollektivtrafiken ska bli en plats dit missbrukare söker sig till, men vi måste förhålla oss till den verklighet vi står inför: överdoser och dödsfall sker. Samtidigt som dessa åtgärder genomförs måste Region Stockholm aktivt arbeta för att erbjuda hjälp och stöd till de som lider av missbruk. Genom en utökad tillgång till Naloxon och andra skademinimerande insatser, samt genom att säkerställa ett nära samarbete med beroendevården, socialtjänsten och psykiatrin, kan vi minska dödligheten och skapa en tryggare miljö för alla som använder kollektivtrafiken.

Med anledning av ovan föreslår Liberalerna regionfullmäktige besluta:

1. *att* trafiknämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda möjligheterna att utrusta stationsvärdar, ordningsvakter och trygghetsvakter med Naloxon
2. *att* trafiknämnden uppdras att följa och analysera utvecklingen i städer där Naloxon tillgängliggjorts i kollektivtrafiken, för att dra lärdomar som kan appliceras i Stockholms kollektivtrafik.
3. *att* regionstyrelsen uppdras att identifiera och bedöma möjliga platser inom regionens lokaler, utöver kollektivtrafiken, där Naloxon kan placeras.
4. *att* Region Stockholm utarbetar riktlinjer och utbildningsmaterial för användandet av Naloxon i enlighet med förslaget.

MOTION
2024-09-10

Daniel Adborn
Liberalerna

Jesper Svensson
Liberalerna